

The Effect of Educational Package based on Metacognitive Beliefs on Promoting the Academic and Professional Guidance Abilities of Junior High School Students

Habibollah Ramezani¹, Mojgan Mohammadi Naini²*, Zabih Pirani³

1. Department of Educational Sciences, Ar.C., Islamic Azad University, Arak, Iran.
2. Department of Educational Sciences, Ar.C., Islamic Azad University, Arak, Iran (Corresponding Author).
3. Department of Psychology, Ar.C., Islamic Azad University, Arak, Iran.

❖ **Corresponding Author Email:** Mm.naeeni@iau.ac.ir

Research Paper

Receive: 2024/10/22
Accept: 2025/03/11
Published: 2025/10/15

Keywords:
Metacognitive
Academic
Professional
Students.

Beliefs,
Guidance,
Guidance,

Article Cite:

Ramezani H, Mohammadi Naini M, Pirani Z. (2025). **The Effect of Educational Package based on Metacognitive Beliefs on Promoting the Academic and Professional Guidance Abilities of Junior High School Students.** *Sociology of Education*, 11(3): 1-12.

Abstract

Purpose: One of the important challenges that junior high school students face is the challenges related to academic and professional guidance. Therefore, the aim of this research was determine the effect of educational package based on metacognitive beliefs on promoting the academic and professional guidance abilities of junior high school students.

Methodology: This was a quasi-experimental study with a pre-test and post-test design with a control group. The research population was all ninth grade boy students in the first district of Abadan city in the 2020-2021 academic years. The sample size for each group was calculated 30 people, who were selected by purposive sampling method and randomly assigned into two equal groups. The experimental group underwent 9 sessions of 90 minutes by research-made educational package based on metacognitive beliefs, and the control group remained on the waiting list for training. Data were collected with the academic and professional guidance abilities questionnaire (Ramezani, 2010) and analyzed using univariate and multivariate analysis of covariance in SPSS-23 software.

Findings: The results of univariate covariance analysis indicated that the educational package based on metacognitive beliefs led to promoted the academic and professional guidance abilities in junior high school students ($P < 0.001$). Also, the results of multivariate covariance analysis indicated that the educational package based on metacognitive beliefs led to promoted all three components of academic and professional guidance abilities, including recognition of self, recognition of community needs, and recognition of environment in junior high school students ($P < 0.001$).

Conclusion: Based on the above findings, school counselors and psychologists can use a educational package based on metacognitive beliefs along with other effective educational methods to promoting the academic and professional guidance abilities of junior high school students.

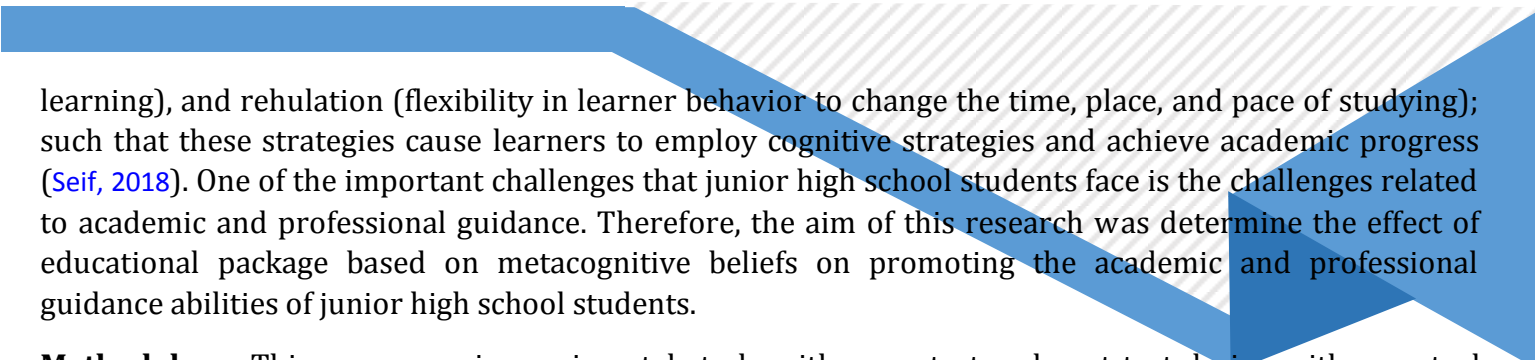
<https://doi.org/10.61838/kman.soe.11.3.14>

Creative Commons: CC BY 4.0

Detailed Abstract

Introduction: Education as one of the fundamental pillars of sustainable development of any society plays a vital role in shaping the future of countries (Allahmoradi et al., 2025). The most important task of the education system in any country is to create a suitable environment for the all-round development of students, and achieving it requires various planning and activities, which one of them is educational and professional guidance. This program includes providing counseling and guidance services to students so that they can identify different fields of study, jobs and professions and choose a field based on their talents, interests, abilities and personality traits (Sharifi et al., 2020). One of the important goals of the education system is the academic guidance, professional development, and career guidance of students (Tajari & Javanneshan, 2020). Academic and professional guidance refers to the process of helping students to guide them on the right educational and career path with proper and appropriate planning (Rezaei Madani et al., 2019). The implementation of the educational guidance program began in 2016-17 with the establishment of the 6-3-3 system, and the main lines of this program have been outlined in the Fundamental Transformation document of Education. Therefore, the country's formal education system is obliged to accept individual differences, discover and guide diverse innate talents, and respond to the needs, interests, and desires of students in line with the interests and framework of the Islamic standard system (Salari et al., 2022). In general, the educational and professional guidance program has two main goals. First, students are guided to appropriate educational paths based on their personal characteristics, namely talents, interests, knowledge, and abilities; so that each individual's field of study is appropriate for their personal characteristics. Second, students are guided to educational fields based on the needs of society; so that graduates of various fields can quantitatively and qualitatively meet society's needs for human resources (Navidi, 2018). According to the Iranian education system, students must determine their preferred field of study at the end of their general education period, i.e., ninth grade. Determining the priority of educational paths for a student requires diagnostic assessments. These assessments are conducted under the management of an educational advisor and include administering aptitude and interest tests, soliciting opinions from the student, the student's parents, teachers, and advisors, and studying academic performance indicators in the three years of junior high school. Based on them, students can earn up to 100 points to enter their preferred field of study; 35 points are allocated to academic performance (grades from seventh to ninth grades) and 65 points are allocated to the results of tests and surveys (Rahimi et al., 2024). One method that seems to improve academic and professional guidance abilities is education based on metacognitive belief for academic and professional guidance (Ramezani et al., 2025). Cognition refers to the processes within the mind or ways of processing information that enhance awareness and lead to increased knowledge, while metacognition refers to an individual's knowledge about cognitions and how to optimally use them in line with goals and aspirations (Hamonniere et al., 2022). Metacognition has three parts of metacognitive knowledge (people's opinions and beliefs about their thinking), metacognitive experiences (people's feelings and evaluations about their mental state), and metacognitive strategies (people's responses to control and change their thinking and emotional and cognitive regulation) (Baptista et al., 2020). Metacognitive beliefs refer to the part of metacognitive knowledge that controls, guides, and manages a person's beliefs about cognitive and emotional experiences (Gautier et al., 2022). Education the metacognitive beliefs involves the training of controlled and guided cognitive skills and strategies that affect physical, mental, and social problem-solving activities (Ayala et al., 2023). Education based on metacognitive beliefs includes planning (setting goals for learning, predicting the time required to implement plans, determining the appropriate pace for studying, analyzing how to approach the subject, and selecting appropriate study methods), control and monitoring (comprehensive evaluation of goal achievement, monitoring one's progress, and guiding

learning), and reulation (flexibility in learner behavior to change the time, place, and pace of studying); such that these strategies cause learners to employ cognitive strategies and achieve academic progress (Seif, 2018). One of the important challenges that junior high school students face is the challenges related to academic and professional guidance. Therefore, the aim of this research was determine the effect of educational package based on metacognitive beliefs on promoting the academic and professional guidance abilities of junior high school students.

Methodology: This was a quasi-experimental study with a pre-test and post-test design with a control group. The research population was all ninth grade boy students in the first district of Abadan city in the 2020-2021 academic years. The sample size for each group was calculated 30 people, who were selected by purposive sampling method and randomly assigned into two equal groups. In the purposive sampling method, samples are selected according to criteria and criteria, which in the present study included ninth grade education, no history of receiving metacognitive beliefs training, no receipt of psychological services in the past three months, willingness to participate in the research, and signing of the consent form to participate in the research by students and their parents. The experimental group underwent 9 sessions of 90 minutes by research-made educational package based on metacognitive beliefs, and the control group remained on the waiting list for training. Data were collected with the academic and professional guidance abilities questionnaire (Ramezani, 2010) and analyzed using univariate and multivariate analysis of covariance in SPSS-23 software at a significant level of 0.05.

Findings: The results of univariate covariance analysis indicated that the educational package based on metacognitive beliefs led to promoted the academic and professional guidance abilities in junior high school students ($P < 0.001$). Also, the results of multivariate covariance analysis indicated that the educational package based on metacognitive beliefs led to promoted all three components of academic and professional guidance abilities, including recognition of self, recognition of community needs, and recognition of environment in junior high school students ($P < 0.001$).

Conclusion: Based on the above findings, school counselors and psychologists can use a educational package based on metacognitive beliefs along with other effective educational methods to promoting the academic and professional guidance abilities of junior high school students.

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

تاثیر بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول

حبیب‌الله رضانی^۱، مژگان محمدی نائینی^{۲*}، ذبیح پیرانی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه علمی مطالعات تربیتی و برنامه‌ریزی درسی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران.

۲. استادیار، گروه علمی مطالعات تربیتی و برنامه‌ریزی درسی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران (نویسنده مسئول).

۳. دانشیار، گروه علمی مطالعات تربیتی و برنامه‌ریزی درسی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران.

✦ ایمیل نویسنده مسئول: Mm.naeni@iau.ac.ir

چکیده مقاله تحقیقاتی

هدف: یکی از چالش‌های مهمی که دانش‌آموزان متوسطه اول با آن مواجه هستند، چالش‌های مرتبط با هدایت تحصیلی و حرفه‌ای است. بنابراین، هدف این پژوهش تعیین تاثیر بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول بود.

روش‌شناسی: این پژوهش نیمه‌تجربی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون همراه با گروه گواه بود. جامعه پژوهش همه دانش‌آموزان پسر پایه نهم ناحیه یک آموزش و پرورش شهر آبادان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه برای هر گروه ۳۰ نفر محاسبه که با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و به‌صورت تصادفی در دو گروه مساوی جایگزین شدند. گروه آزمایش ۹ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت بسته آموزشی محقق‌ساخته مبتنی بر باورهای فراشناختی قرار گرفت و گروه گواه در لیست انتظار برای آموزش ماند. داده‌ها با پرسشنامه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای (رضانی، ۱۳۹۹) گردآوری و با روش تحلیل کوواریانس تک‌متغیری و چندمتغیری در نرم‌افزار SPSS-23 تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای در دانش‌آموزان متوسطه اول شد ($P < 0/001$). همچنین، نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء هر سه مولفه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و آن شامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط در دانش‌آموزان متوسطه اول شد ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های فوق، مشاوران و روانشناسان مدارس می‌توانند از بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی در کنار سایر روش‌های آموزشی موثر برای ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول استفاده کنند.

استناد مقاله:

رضانی ح، محمدی نائینی م، پیرانی ذ. (۱۴۰۴). تاثیر بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، ۱۱(۳): ۱۲-۱.

<https://doi.org/10.61838/kman.soe.11.3.14>

Creative Commons: CC BY 4.0

مقدمه

آموزش و پرورش به عنوان یکی از ارکان اساسی توسعه پایدار هر جامعه نقش حیاتی در شکل‌دهی آینده کشورها ایفا می‌کند (Allahmoradi et al., 2025). مهم‌ترین وظیفه نظام آموزشی در هر کشوری، ایجاد زمینه مناسب برای رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان و دستیابی به آن مستلزم برنامه‌ریزی‌ها و فعالیت‌های گوناگونی است که یکی از آنها هدایت تحصیلی و حرفه‌ای می‌باشد. این برنامه شامل ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی به دانش‌آموزان است تا با آگاهی از استعدادها، علاقه‌ها، توانمندی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خویش، رشته‌های تحصیلی و شغل‌ها و حرفه‌های مختلف را شناخته و بر اساس آنها دست به انتخاب رشته بزنند (Sharifi et al., 2020). انتخاب‌های مرتبط با تحصیل و شغل یا حرفه از مهم‌ترین تصمیم‌هایی است که افراد در طول زندگی اتخاذ می‌کنند. زیرا این انتخاب‌ها دارای پیامدهای بلندمدت در سبک زندگی افراد، رفاه عاطفی، وضعیت اقتصادی و اجتماعی و احساس مشارکت و بهره‌وری هستند. در صورتی که رشته تحصیلی و حرفه‌ای انتخابی فرد منطبق با نوع هوش، استعداد و توانایی وی نباشد، موفقیت‌چندانی حاصل نخواهد شد (Rahimi et al., 2024). یکی از هدف‌های مهم نظام آموزش و پرورش هدایت تحصیلی، رشد حرفه‌ای و هدایت شغلی دانش‌آموزان است. برای این منظور دانش‌آموزان باید بتوانند علاقه‌ها، استعدادها، توانایی‌ها و خصوصیت‌های شخصیتی خود را به درستی بشناسند و با تصویری نسبتاً واضح از ویژگی‌های خود و شناخت نیازهای خود، محیط و جامعه دست به انتخاب شایسته بزنند. بنابراین، هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و نقش آن در ارتقاء وضعیت دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان از مهم‌ترین دغدغه‌های نظام آموزشی و تصمیم‌سازان امر توسعه در هر کشوری است (Tajari & Javanneshan, 2020). دانش‌آموزان مختلف دارای علاقه‌ها و توانایی‌های متفاوتی هستند. پس، برای دانش‌آموزان امکان کشف توانایی و علاقه و هدایت در مسیر تحصیلی و شغلی و آموزش صحیح و مناسب اهمیت زیادی دارد. هدایت تحصیلی و حرفه‌ای به فرآیند کمک به دانش‌آموزان اشاره دارد که با یک برنامه‌ریزی صحیح و مناسب آنان را در مسیر تحصیل و حرفه مناسب هدایت نماید (Rezaei Madani et al., 2019).

اجرای برنامه هدایت تحصیلی از سال ۹۶-۱۳۹۵ با استقرار نظام ۶-۳-۳ آغاز شد و در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش خطوط اصلی این برنامه ترسیم شده است. بنابراین، نظام آموزش و پرورش رسمی کشور موظف است تا ضمن پذیرش تفاوت‌های فردی به کشف و هدایت استعدادها متنوع فطری و پاسخگویی به نیازها، علاقه‌ها و رغبت دانش‌آموزان در راستای مصلحت و چارچوب نظام معیار اسلامی بپردازد. انتخاب رشته تأثیر زیادی در ترسیم مسیر شغلی و آینده افراد دارد و نیازمند سیاست‌گذاری دقیق می‌باشد. چون که گذر موفق از این مرحله باعث طی موفق سایر مراحل رشد روانی اجتماعی فرد و شکوفایی استعدادها و قابلیت‌ها می‌شود. انتخاب شاخه و رشته تحصیلی در پایان دوره آموزش عمومی (پایه نهم) بر اساس نتایج عملکرد درسی و تربیتی صورت می‌گیرد (Salari et al., 2022). به طور کلی، برنامه هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دارای دو هدف عمده می‌باشد. اول اینکه، دانش‌آموزان بر اساس ویژگی‌های شخصی یعنی استعدادها، علاقه‌ها، دانش‌ها و توانایی‌ها به مسیرهای تحصیلی مناسب هدایت شوند؛ طوری که رشته تحصیلی هر فرد برآورنده ویژگی‌های شخصی او باشد. دوم اینکه، دانش‌آموزان بر مبنای نیازهای جامعه به رشته‌های تحصیلی هدایت شوند؛ طوری که تربیت‌شوندگان رشته‌های گوناگون از لحاظ کمی و کیفی بتوانند نیازهای جامعه به نیروی انسانی را برطرف نمایند (Navidi, 2018). طبق نظام آموزش و پرورش کشور ایران، دانش‌آموزان باید در پایان دوره آموزش عمومی یعنی پایه نهم اولویت شاخه و رشته تحصیلی خود را مشخص نمایند. تعیین اولویت مسیرهای تحصیلی برای دانش‌آموز مستلزم بررسی‌های تشخیصی است. این بررسی‌ها با مدیریت مشاور تحصیلی انجام می‌شود و شامل اجرای آزمون‌های استعداد و رغبت، نظرخواهی از دانش‌آموز، ولی دانش‌آموز، دبیران و مشاوران و مطالعه شاخص‌های عملکرد تحصیلی در سه سال دوره متوسطه اول می‌باشد. بر اساس آنها، دانش‌آموزان می‌توانند تا سقف ۱۰۰ امتیاز برای ورود به شاخه یا رشته تحصیلی مورد علاقه خود کسب کنند؛ به طوری که ۳۵ امتیاز به عملکرد تحصیلی (نمره‌های درسی پایه‌های هفتم تا نهم) و ۶۵ امتیاز به نتیجه آزمون‌ها و نظرخواهی‌ها اختصاص یافته است. ممکن است دانش‌آموزی دارای معدل بالا باشد، اما در درس‌های مرتبط با رشته موردنظر نمره کمتر از حد نصاب کسب کرده باشد و مجاز به انتخاب آن رشته نباشد. طبق ماده‌های ۹۶ تا ۱۰۰ آیین‌نامه آموزشی دوره متوسطه آمده که هدایت تحصیلی بر اساس چهار عامل یعنی دو عامل شخصی (شامل استعداد و رغبت) و دو عامل اجتماعی (شامل نیازهای شغلی و امکانات کشور) صورت می‌پذیرد (Rahimi et al., 2024).

یکی از روش‌هایی که به نظر می‌رسد بتواند سبب بهبود توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای شود، آموزش مبتنی بر باورهای شناختی برای هدایت تحصیلی و حرفه‌ای است (Ramezani et al., 2025). شناخت به فرآیندهای درون ذهن یا راه‌هایی برای پردازش اطلاعات اشاره دارد که آگاهی را

تقویت و منجر به افزایش دانش می‌شود، در حالی که فراشناخت به دانش فرد درباره شناخت‌ها و چگونگی استفاده بهینه از آنها در راستای هدف‌ها و آرمان‌ها اشاره دارد (Hamonniere et al., 2022). فراشناخت به عنوان یک مفهوم چندوجهی شامل تفکر درباره تفکر یا دانش‌ها، فرآیندها و راهبردهایی است که شناخت را ارزیابی، نظارت، کنترل و مدیریت می‌نماید. به عبارت دیگر، این سازه به دانش‌ها، ساختارها و فرآیندهایی اشاره دارد که با کنترل، تغییر و تفسیر افکار و شناخت سروکار دارند (Chuang et al., 2021). سازه فراشناخت فرد را برای توسعه الگوهایی از پاسخ‌دهی به مسائل رفتاری، شناختی و هیجانی با توجه شدید متمرکز به خود، نظارت بر تهدیدها و بازداري تفکر آماده و مستعد می‌سازد (Keen et al., 2022). فراشناخت دارای سه بخش دانش‌های فراشناختی (نظرها و باورهای افراد درباره تفکر خود)، تجربه‌های فراشناختی (احساس‌ها و ارزیابی‌هایی که افراد درباره حالت ذهنی خود) و راهبردهای فراشناختی (پاسخ‌های افراد برای کنترل و تغییر تفکر و تنظیم هیجانی و شناختی خود) است (Baptista et al., 2020). باورهای فراشناختی به بخشی از دانش‌های فراشناختی اشاره دارد که باورهای شخص را درباره تجربه‌های شناختی و هیجانی کنترل، هدایت و مدیریت می‌نماید (Gautier et al., 2022). بر اساس رویکرد فراشناختی، افراد هنگامی در دام ناراحتی هیجانی گرفتار می‌شوند که فراشناخت‌های آنها به الگوی خاصی از پاسخ‌دهی مرتبط با تداوم و تقویت باورهای منفی گرفتار گردد و سبب افت عملکرد آنان در زندگی شود (Thingbak et al., 2024). آموزش باورهای فراشناختی شامل آموزش مهارت‌ها و راهبردهای شناختی کنترل‌شده و هدایت‌شده می‌باشد که بر فعالیت‌های جسمی، ذهنی و حل مسئله اجتماعی تاثیر می‌گذارد (Ayala et al., 2023). آموزش مبتنی بر باورهای فراشناختی شامل برنامه‌ریزی (تعیین هدف برای یادگیری، پیش‌بینی زمان لازم برای اجرای برنامه‌ها، تعیین سرعت مناسب برای مطالعه، تحلیل چگونگی برخورد با موضوع و انتخاب روش‌های مناسب مطالعه)، کنترل و نظارت (ارزشیابی فراگیر از دستیابی به هدف‌ها، نظارت بر میزان پیشرفت خود و هدایت یادگیری) و نظم‌دهی (انعطاف‌پذیری در رفتار یادگیرنده برای تغییر زمان، مکان و سرعت مطالعه) است؛ به طوری که این راهبردها سبب می‌شوند که فراگیران راهبردهای شناختی را به خدمت بگیرند و به پیشرفت تحصیلی دست یابند (Seif, 2018).

پژوهشی درباره تاثیر آموزش باورهای فراشناختی بر هدایت تحصیلی و حرفه‌ای یافت نشد، اما درباره آموزش فراشناختی پژوهش‌هایی انجام شده است. برای مثال، نتایج پژوهش Ghanbari & Dadashi Haji (2024) حاکی از آن بود که آموزش فراشناخت نقش موثری در افزایش انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانشجویان داشت. Nasiri Garne Cheshme et al (2024) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که آموزش راهبردهای شناختی-فراشناختی باعث افزایش انگیزه پیشرفت و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان شد. در پژوهشی دیگر Amir Ardejani (2022) گزارش کرد که آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی باعث افزایش سرزندگی تحصیلی، درگیری تحصیلی و شایستگی اجتماعی-هیجانی دانش‌آموزان شد. نتایج پژوهش Stanton et al (2021) نشان داد که پرورش فراشناخت نقش موثری در افزایش یادگیری و عملکرد دانش‌آموزان داشت. Rostami et al (2020) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که آموزش راهبردهای مبتنی بر فراشناخت باعث بهبود خودپنداره تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه نهم شد. در پژوهشی دیگر Sepahvandi et al (2016) گزارش کردند که آموزش تکنیک‌های فراشناختی باعث افزایش انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر شد.

یکی از مسائلی که نظام آموزش و پرورش، دست‌اندرکاران، اولیای دانش‌آموزان و خود دانش‌آموزان را درگیر کرده است، هدایت تحصیلی و حرفه‌ای می‌باشد؛ به طوری که امروزه به یک چالش جدی تبدیل شده است. با بررسی پیشینه پژوهشی مشخص است که تا الآن پژوهشی درباره اثربخشی آموزش مبتنی بر باورهای فراشناختی بر هدایت تحصیلی و حرفه‌ای یافت نشد و تدوین برنامه یا بسته آموزشی مبتنی بر باورهای شناختی می‌تواند به تکمیل این خلأ پژوهشی و تلاش برای بهبود وضعیت هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان پایه نهم که باید شاخه و رشته تحصیلی خود را انتخاب کنند، کمک نماید. یافته‌ها و نتایج این پژوهش می‌تواند به متخصصان و برنامه‌ریزان نظام آموزش و پرورش و به مشاوران و روانشناسان مدارس در شناخت وضعیت موجود و یک روش احتمالی برای بهبود هدایت تحصیلی و حرفه‌ای کمک نماید. بنابراین، هدف این پژوهش تعیین تاثیر بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول بود.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش نیمه‌تجربی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون همراه با گروه گواه بود. جامعه پژوهش همه دانش‌آموزان پسر پایه نهم ناحیه یک آموزش و پرورش شهر آبادان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه برای هر گروه با توجه به ضریب اثر ۵۰٪ و توان آزمون ۹۷٪ برابر با ۳۰ نفر محاسبه که با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و به‌صورت تصادفی در دو گروه مساوی جایگزین شدند. در روش نمونه‌گیری هدفمند، نمونه‌ها با توجه به معیارها و ملاک‌هایی انتخاب می‌شوند که در پژوهش حاضر شامل تحصیل در پایه نهم، عدم سابقه دریافت آموزش باورهای فراشناختی، عدم دریافت خدمات روانشناختی در سه ماه گذشته، تمایل جهت شرکت در پژوهش و امضای فرم رضایت‌نامه شرکت در پژوهش توسط دانش‌آموزان و والدین آنها بودند.

برای انجام این پژوهش ابتدا یک بسته آموزشی محقق‌ساخته مبتنی بر باورهای فراشناختی بر اساس مصاحبه با ۲۰ نفر از متخصصان و معلمان آموزش و پرورش طراحی شد. در مرحله بعد، هماهنگی‌های لازم جهت انجام پژوهش با مسئولان آموزش و پرورش شهر آبادان به عمل آمد و پس از هماهنگی‌های لازم تعداد ۶۰ دانش‌آموز به‌عنوان نمونه انتخاب و به روش تصادفی با کمک قرعه‌کشی در دو گروه ۳۰ نفری شامل گروه‌های آزمایش و گواه جایگزین شدند. اهمیت و ضرورت پژوهش برای دانش‌آموزان منتخب و والدین آنها تشریح و به آنان درباره رعایت موازین اخلاقی تعهد داده شد. گروه آزمایش ۹ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت بسته آموزشی محقق‌ساخته مبتنی بر باورهای فراشناختی قرار گرفت و گروه گواه در لیست انتظار برای آموزش ماند. هر دو گروه در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون از نظر هدایت تحصیلی و حرفه‌ای مورد ارزیابی قرار گرفتند و در پایان از نمونه‌های هر دو گروه به دلیل شرکت در پژوهش تقدیر و تشکر به عمل آمد. عنوان و محتوای جلسه به جلسه بسته آموزشی محقق‌ساخته مبتنی بر باورهای فراشناختی در جدول ۱ گزارش شد.

جدول ۱. عنوان و محتوای جلسه به جلسه بسته آموزشی محقق‌ساخته مبتنی بر باورهای فراشناختی

جلسه	عنوان	محتوا
اول	مقدمه، آشنایی با راهبردهای فراشناختی و اهمیت آنها	معرفی دوره، مدرس و دانش‌آموزان به یکدیگر، توضیح هدف‌های دوره و انتظارات، آشنایی با راهبردهای فراشناختی از طریق توضیح مفهوم فراشناخت و اهمیت آن در فرآیندهای یادگیری و تصمیم‌گیری، درک اهمیت راهبردهای فراشناختی از طریق بررسی تاثیر راهبردهای فراشناختی بر موفقیت تحصیلی و حرفه‌ای و بحث گروهی درباره راهبردهای فراشناختی و اهمیت آنها
دوم	توضیح برنامه‌ریزی یا خودنظارتی با تمرکز بر هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و بررسی وظیفه‌ها	تشریح برنامه‌ریزی تحصیلی و حرفه‌ای از طریق مراحل مختلف برنامه‌ریزی و اهمیت هر مرحله، معرفی و توضیح وظیفه‌های ساده و پیچیده در برنامه‌ریزی، ارائه ابزارها و تکنیک‌های مختلف برای برنامه‌ریزی موثر، تدوین برنامه‌ریزی تحصیلی و حرفه‌ای و بحث و تمرین عملی مرتبط با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده
سوم	بررسی تکالیف برنامه‌ریزی یا خودنظارتی با تمرکز بر راهنمایی تحصیلی و حرفه‌ای، ارزیابی و ارائه بازخورد	بررسی و ارزیابی برنامه‌ریزی انجام‌شده توسط دانش‌آموزان، ارائه بازخورد سازنده برای کمک به دانش‌آموزان در بهبود مهارت‌های برنامه‌ریزی، معرفی تکلیف پیچیده‌تر برای افزایش توانایی برنامه‌ریزی، تمرین عملی برای تکالیف پیشرفته و ارائه بازخورد فردی و گروهی
چهارم	توضیح فرآیند خودکنترلی مرتبط با هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و بررسی وظایف ساده و پیچیده	توضیح مفهوم خودکنترلی و اهمیت آن در یادگیری و تصمیم‌گیری، معرفی و توضیح وظیفه‌های خودکنترلی ساده و پیچیده، ارائه تکنیک‌های مختلف برای خودکنترلی موثر، فعالیت گروهی برای تدوین یک برنامه خودکنترلی، بحث درباره برنامه‌های تهیه‌شده خودکنترلی و تمرین‌های عملی مرتبط با خودکنترلی
پنجم	دریافت تکالیف خودکنترلی با تمرکز بر راهنمایی تحصیلی و حرفه‌ای، ارزیابی و ارائه بازخورد	بررسی و ارزیابی تکالیف خودکنترلی انجام‌شده توسط دانش‌آموزان، ارائه بازخورد سازنده برای کمک به بهبود مهارت‌های خودکنترلی، معرفی تکالیف پیچیده‌تر برای تقویت توانایی خودکنترلی، ارائه و بررسی تکالیف دانش‌آموزان و بازخورد فردی و گروهی
ششم	توضیح فرآیند خودتنظیمی با تمرکز بر هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و تعیین وظایف ساده و پیچیده آن	توضیح مفهوم خودتنظیمی و اهمیت آن در یادگیری و تصمیم‌گیری، معرفی و توضیح وظایف خودتنظیمی ساده و پیچیده، ارائه تکنیک‌های مختلف برای خودتنظیمی موثر، کار گروهی برای تدوین یک طرح خودتنظیمی، ارائه و بحث درباره طرح‌های تهیه‌شده و تمرین عملی مرتبط با خودتنظیمی
هفتم	دریافت تکالیف خودتنظیمی متمرکز بر هدایت تحصیلی و حرفه‌ای، ارزیابی و ارائه بازخورد	بررسی و ارزیابی تکالیف خودتنظیمی، ارائه بازخورد سازنده برای کمک به دانش‌آموزان جهت بهبود مهارت‌های خودتنظیمی، معرفی تکالیف پیچیده‌تر برای افزایش توانایی خودتنظیمی، ارائه و بررسی تکالیف دانش‌آموزان، بازخورد فردی و گروهی و تمرین عملی برای تکالیف پیشرفته
هشتم	تبیین پیامدهای خودکارآمدی دانش‌آموزان در انتخاب رشته تحصیلی و مسیر شغلی	تبیین مفهوم خودکارآمدی و اهمیت آن در هدایت تحصیلی و حرفه‌ای، بررسی عوامل موثر در انتخاب رشته تحصیلی، بررسی مهارت‌ها و علاقه‌های فردی برای شناسایی مسیر شغلی مناسب، کار گروهی برای بررسی عوامل در انتخاب رشته تحصیلی، بحث و تبادل نظر درباره مسیرهای شغلی مختلف و تمرین عملی برای تقویت خودکارآمدی
نهم	مرور مهارت‌ها و خلاصه و جمع‌بندی	بررسی مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان، مرور نکات کلیدی درباره تجربه‌ها و دستاوردهای دانش‌آموزان، ارائه بازخورد نهایی به دانش‌آموزان و

تشویق آنها به استفاده از مهارت‌های کسب‌شده در زندگی روزمره، بحث گروهی درباره نتایج برنامه آموزشی و ایجاد انگیزه برای به‌کارگیری مهارت‌ها

روایی محتوایی بسته آموزشی محقق‌ساخته مبتنی بر باورهای فراشناختی بر اساس نظر خبرگان و اعضای هیأت‌علمی دانشگاه با استفاده از فرمول William Scott ۰/۷۰ به‌دست آمد که حاکی از کفایت روایی محتوایی بود.

در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای Ramezani (2020) استفاده شد که دارای سه مولفه شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط بود. برای پاسخگویی به هر یک از گویه‌های پرسشنامه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای از طیف لیکرت پنج نقطه‌ای از کاملاً مخالفم با نمره یک، مخالفم با نمره دو، نظری ندارم با نمره سه، موافقم با نمره چهار و کاملاً موافقم با نمره پنج استفاده شد. نمره کل پرسشنامه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای با مجموع نمره همه گویه‌ها و نمره هر مولفه با مجموع نمره گویه‌های آن مولفه حساب می‌شود. لازم به ذکر است که روایی پرسشنامه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود سه عامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط بود که بار عاملی همه آنها بالاتر از ۰/۴۰ بود و پایایی با روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای ۰/۹۲ و برای مولفه‌های آن شامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط به‌ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۸ و ۰/۸۶ به‌دست آمد.

داده‌های پژوهش حاضر با روش تحلیل کوواریانس تک‌متغیری و چندمتغیری در نرم‌افزار SPSS-23 تحلیل شدند.

یافته‌های پژوهش

ریزشی در نمونه‌های هیچ یک از دو گروه آزمایش و گواه اتفاق نیفتاد و تحلیل‌ها برای دو گروه ۳۰ نفری انجام شد. بررسی پیش‌فرض‌های تحلیل کوواریانس نشان داد که فرض نرمالیتی بر اساس آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنوف و شاپیرو-ویلک، فرض همگنی واریانس‌ها بر اساس آزمون لوین و فرض همگنی ماتریس‌های واریانس-کوواریانس بر اساس آزمون ام‌باکس رد نشد ($P > 0/05$). نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری برای تعیین اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان در جدول ۲ گزارش شد.

جدول ۲. نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری برای تعیین اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان

منبع تغییر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	Sig	ضریب اثر اتا
پیش‌آزمون	۲۴۶۳۸/۶۸	۱	۲۴۶۳۸/۶۸	۳۳/۲۲	۰/۰۰۰	۰/۴۳
گروه	۸۶۴۱/۳۵	۱	۸۶۴۱/۳۵	۱۱/۶۵	۰/۰۰۰	۰/۲۵
خطا	۴۲۲۷۶/۳۳	۵۷	۷۴۱/۶۹			

نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری گزارش‌شده در جدول ۲ حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای در دانش‌آموزان متوسطه اول شد ($P < 0/001$). نتایج آزمون‌های چندمتغیری برای تعیین اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء مولفه‌های توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان در جدول ۳ گزارش شد.

جدول ۳. آزمون‌های چندمتغیری برای تعیین اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء مولفه‌های توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان

آزمون	ارزش	F	درجه آزادی	Sig	ضریب اثر اتا
اثر پیلایی	۰/۴۷	۱۶/۱۷	۵۳	۰/۰۰۰	۰/۴۷

لامبدای ویلکز	۰/۵۲	۱۶/۱۷	۵۳	۰/۰۰۰	۰/۴۷
اثر هاتلینگ	۰/۹۱	۱۶/۱۷	۵۳	۰/۰۰۰	۰/۴۷
بزرگ‌ترین ریشه روی	۰/۹۱	۱۶/۱۷	۵۳	۰/۰۰۰	۰/۴۷

نتایج آزمون‌های چندمتغیری گزارش‌شده در جدول ۳ حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی حداقل باعث ارتقاء یکی از مولفه‌های توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای در دانش‌آموزان متوسطه اول شد ($P < 0/001$). نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری برای تعیین اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء هر یک از مولفه‌های توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان در جدول ۴ گزارش شد.

جدول ۴. نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری برای تعیین اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء هر یک از مولفه‌های توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان

متغیر	منبع تغییر	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	Sig	ضریب اثر اتا
شناخت خود	گروه	۲۳۵۸/۶۸	۱	۲۳۵۸/۶۸	۱۵/۳۸	۰/۰۰۰	۰/۳۶
شناخت نیازهای جامعه	گروه	۴۲۵۶/۱۹	۱	۴۲۵۶/۱۹	۱۰/۲۱	۰/۰۰۰	۰/۲۳
شناخت محیط	گروه	۲۷۹۳/۶۸	۱	۲۷۹۳/۶۸	۱۲/۳۸	۰/۰۰۰	۰/۲۷

نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری گزارش‌شده در جدول ۴ حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء هر سه مولفه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و آن شامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط در دانش‌آموزان متوسطه اول شد ($P < 0/001$).

بحث و نتیجه‌گیری

نظریه شناخت و فراشناخت در نظام آموزش و پرورش از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و هر نظام آموزشی که بر اساس آن سازوکارها و برنامه‌هایی را عملیاتی نموده است به موفقیت‌های چشمگیری دست یافته و بر همین اساس، هدف این پژوهش تعیین تاثیر بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول بود.

نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری این پژوهش حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای در دانش‌آموزان متوسطه اول شد. همچنین، نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری حاکی از آن بود که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء هر سه مولفه توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و آن شامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط در دانش‌آموزان متوسطه اول شد. با اینکه نتایج پژوهش‌ها حاکی از تاثیر آموزش باورهای فراشناختی بر متغیرهای تحصیلی بودند، اما پژوهشی درباره تاثیر آن بر ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان یافت نشد. با این حال، نتایج مذکور همسو با نتایج پژوهش‌های [Ghanbari & Dadashi Haji \(2024\)](#)، [Nasiri Garme Cheshme et al \(2024\)](#)، [Amir Ardejani \(2022\)](#)، [Stanton et al \(2021\)](#)، [Rostami et al \(2020\)](#) و [Sepahvandi et al \(2016\)](#) بودند.

در تشریح و تفسیر نتایج این پژوهش می‌توان استنباط کرد که هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان مسئله‌ای سرنوشت‌ساز است که اگر دانش‌آموزان شناخت کافی از قابلیت‌های خود، موقعیت محلی و رشته‌های تحصیلی داشته باشند، می‌توانند به انتخاب بهینه و مناسبی دست یابند. در این پژوهش مشاهده شد دانش‌آموزانی که در دوره آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی شرکت نمودند نسبت به دانش‌آموزان گروه گواه از نظر توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و هر سه مولفه آن شامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط در وضعیت مطلوب‌تری قرار داشتند. در واقع، این دانش‌آموزان از طریق مهارت‌ها و باورهای فراشناختی کسب‌شده از قبیل برنامه‌ریزی، خودنظارتی و خودکنترلی توانستند که شناخت مطلوبی از خود، جامعه محلی و محیط به‌دست آورند و از طریق نظارت بر اطلاعات کسب‌شده تصمیمی مناسب، سازنده و سازگار با شناخت‌های موجود بگیرند. یعنی انتخاب رشته

تحصیلی و حرفه‌ای خود را بر اساس استعدادها، رغبت‌ها، علاقه‌مندی‌ها و نیازهای انجام دهند. بر اساس نتایج این پژوهش می‌توان استدلال کرد که اگر باورهای فراشناختی دانش‌آموزان تقویت شود و باور به آن داشته باشند، خواهند توانست علاوه بر کسب موفقیت در عرصه تحصیلی در سایر عرصه‌های زندگی نیز به موفقیت‌های هدف‌گذاری شده از جمله انتخاب رشته تحصیلی دست یابند. انتخاب رشته تحصیلی و حرفه‌ای از جمله موارد سرنوشت‌ساز است که در یک مقطع زمانی خاص رخ می‌دهد، ولی زندگی آتی دانش‌آموزان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین، انتخاب مبتنی بر شناخت در سایه مهارت‌های فراشناختی می‌تواند مسیر موفقیت‌آمیز زندگی تحصیلی، شغلی و اجتماعی دانش‌آموزان را تحت تاثیر قرار دهد.

این تحقیق به دلیل وجود محدودیت‌های مقرراتی در آموزش و پرورش، صرفاً بر روی دانش‌آموزان پسر پایه نهم اجرا شد. محدودیت دیگر استفاده از ابزار خودگزارش‌دهی جهت گردآوری داده‌ها درباره توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای بود. محدود شدن نمونه پژوهش به دانش‌آموزان ناحیه یک آموزش و پرورش شهر آبادان محدودیت دیگر این پژوهش بود. بنابراین، در تعمیم یافته‌های این پژوهش به محدودیت‌ها توجه داشت. در نتیجه، پیشنهاد می‌شود که این پژوهش بر روی دانش‌آموزان دختر پایه نهم اجرا و نتایج آن با نتایج پژوهش حاضر مقایسه گردد. پیشنهاد پژوهشی دیگر انجام پژوهش حاضر بر روی دانش‌آموزان پسر و دختر سایر شهرها می‌باشد. همچنین، به عنوان آخرین پیشنهاد پژوهشی می‌توان به مقایسه اثربخشی بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی با سایر روش‌های آموزشی مثل آموزش باورهای شناختی، آموزش راهبردهای خودتنظیمی و غیره اشاره کرد. به طور کلی، نتایج این پژوهش نشان داد که بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی باعث ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای و هر سه مولفه آن شامل شناخت خود، شناخت نیازهای جامعه و شناخت محیط در دانش‌آموزان متوسطه اول شد. بنابراین، مشاوران و روانشناسان مدارس می‌توانند از بسته آموزشی مبتنی بر باورهای فراشناختی در کنار سایر روش‌های آموزشی موثر برای ارتقاء توانایی‌های هدایت تحصیلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان متوسطه اول استفاده کنند.

موازین اخلاقی

تمام رویه‌های انجام شده در مطالعات مربوط به شرکت کنندگان انسانی تحت استانداردهای اخلاقی کمیته تحقیقاتی نهادی و یا ملی و با اعلامیه هلسینکی ۱۹۶۴ و اصلاحات بعدی آن یا استانداردهای اخلاقی مشابه بوده است.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از همه شرکت کنندگان به خاطر شرکت در تحقیق تشکر می‌کنیم.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان به طور مساوی در این مقاله مشارکت داشتند.

تعارض منافع

از نظر نویسندگان هیچ تضاد منافی وجود نداشت.

References

- Allahmoradi, P., Talischi, G., & Dezhdar, O. (2025). Design and validation of a teaching-learning model for specialized architecture courses in technical high schools: An approach based on Iran's Fundamental Educational Reform Document. *Sociology of Education*, 11(2), 294-305. <https://doi.org/10.22034/ijes.2025.133389.0>
- Amir Ardejani, N. (2022). The effectiveness of teaching cognitive and metacognitive learning strategies on academic vitality, academic engagement and socio-emotional competence of students deprived of virtual education. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*. 11(9), 187-198. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.2383353.1401.11.9.19.2>

- Ayala, A., Mickens, J. L., Myers, E. J., Abel, D. B., Hegwood, C. M., Davis, B. J., & et al. (2023). Metacognitive beliefs and metacognitive capacity: Do they assess related phenomena? *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 211(7), 537-542. <https://doi.org/10.1097/nmd.0000000000001636>
- Baptista, A., Soumet-Leman, C., Visinet, A., & Jouvent, R. (2020). Metacognitive beliefs in depressed in-patients: Adaptation and validation of the short version of the metacognitions questionnaire (MCQ-30) for French clinical and non-clinical samples. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 48(4), 498-502. <https://doi.org/10.1017/s1352465820000065>
- Chuang, S. P., Wu, J. Y. W., & Wang, C. S. (2021). Metacognitive beliefs, cognitive functioning, psychiatric symptoms and empathy in people with schizophrenia. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 17, 2209-2217. <https://doi.org/10.2147/ndt.s313932>
- Gautier, R., Pinard, F., Vanneste, S., Fay, S., Bouazzaoui, B., & Taconnat, L. (2022). Aging, memory performance and metacognitive beliefs: A narrative review. *Geriatric et Psychologie Neuropsychiatrie du Vieillessement*, 20(4), 497-505. <https://doi.org/10.1684/pnv.2022.1070>
- Ghanbari, V. & Dadashi Haji, M. (2024). Investigating the effectiveness of metacognition training on students' progress motivation and academic performance. *Strategic Management Attitude*, 2(3), 101-126. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.30605865.1403.2.3.4.6>
- Hamonniere, T., Milan, L., & Varescon, I. (2022). Repetitive negative thinking, metacognitive beliefs, and their interaction as possible predictors for problematic cannabis use. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 29(2), 706-717. <https://doi.org/10.1002/cpp.2664>
- Keen, E., Kangas, M., & Gilchrist, P. (2022). A systematic review evaluating metacognitive beliefs in health anxiety and somatic distress. *British Journal of Health Psychology*, 27(4), 1398-1422. <https://doi.org/10.1111/bjhp.12609>
- Nasiri Garne Cheshme, M., Fathi, M. & Javidpour, M. (2024). The effectiveness of teaching cognitive-metacognitive strategies on the motivation to progress and academic vitality of students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 13 (2):75-87. <https://doi.org/10.22098/jld.2024.14414.2143>
- Navidi, A. (2018). Academic guidance in Iranian educational system: Practical experiences and lasting challenges. *Quarterly Journal of Education*, 34(1), 9-34. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.10174133.1397.34.1.4.4>
- Rahimi, B., Hakimzadeh, R., Javadpour, M., Salehi, K., & Khademi Kolehlou, M. (2024). Developing an educational-career guidance curriculum framework in the Iran's education system. *New Educational Approaches*, 19(1), 149-192. <https://doi.org/10.22108/nea.2024.141687.2037>
- Ramezani, H., Mohammadi Naeeni, M., & Pirani, Z. (2025). Design and validation of an educational package for academic and career guidance based on enhancing metacognitive beliefs in lower secondary school students. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 8(2), 1-8. <https://doi.org/10.61838/kman.ijes.8.2.5>
- Rezaei Madani, M., Kalantar Hormozi, A., & Naeimi, E. (2019). The survey of the process of new academic guidance in ninth grade from the perspective of school counselors. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 10(39), 27-48. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2019.40632.2098>
- Rostami, M., Mousavian, S., Saeedi AbuEshaghi, R., & Shahani, S. (2020). Investigating the effectiveness of strategies based on metacognition on the academic self-concept of ninth grade male students with spelling learning disorders. *Applied Research in Counseling*, 2(7), 55-69. https://www.jarci.ir/article_704458.html
- Salari, Y., Eslampanah, M., Laei, S., & Mousavi, F. (2022). Modeling the effective factors on students' academic guidance based on the document of fundamental change in education of the Islamic Republic of Iran. *Jundishapur Education Development Journal*, 13(Special Issue), 29-44. <https://doi.org/10.22118/edc.2022.352060.2127>
- Seif, A. A. (2018). *Modern Educational Psychology: Training and learning psychlogy*. Tehran: Doran Publications.
- Sepahvandi, M. A., Sabzian, S., Geravand, Y., Bayranvand, S., & Pirjavid, F. (2016). Effectiveness of cognitive techniques on academic motivation and academic performance of female high school students in Isfahan. *New Educational Approaches*, 11(1), 63-80. <https://doi.org/10.22108/nea.2016.21058>
- Sharifi, B., Niazazari, K., & Jabbari, N. (2020). Providing a model for achieving to effective educational guidance for students in Iran's educational system. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 11(41), 135-158. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20086369.1399.11.41.7.6>

- Stanton, J. D., Sebesta, A. J., & Dunlosky, J. (2021). Fostering metacognition to support student learning and performance. *Evidence-Based Teaching Guides*, 20(2), 1-7. <https://doi.org/10.1187/cbe.20-12-0289>
- Tajari, T., & Javanneshan, M. (2020). Identifying the components and indicators of the new educational guidance model: An application to social welfare student and family. *Social Welfare Quarterly*, 20(76), 207-235. <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-3594-en.html>
- Thingbak, A., Capobianco, L., Wells, A., & O'Toole, M. S. (2024). Relationships between metacognitive beliefs and anxiety and depression in children and adolescents: A meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, 361, 36-50. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.05.123>